

4

ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

- **Δ. Νίνος**

Που βαδίζει η παιδεία μας

- **Α. Νασιόπουλος**

Το στοίχημα της Μονάδας Καινοτομίας
και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ) του ΤΕΙ Αθήνας

- **Ι. Δ. Μπουρής**

Από την δια βοής εκλογή των υποψηφίων
στην ηλεκτρονική ταξινομική ψηφοφορία

- **Β. Ν. Λαμπρόπουλος**

Οργάνωση σεμιναρίου Σχεδίου Αντιμετώπισης
Καταστροφών (Disaster Plan)
σε Πολιτιστικά Ιδρύματα της Ελλάδας

- **Σ. Ασωνίτου**

Οι Μεταβιβάσιμες Δεξιότητες
στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

του Δ. Νίνου*



Που βαδίζει η παιδεία μας;

Λίγους μόνο μήνες μετά την υπερψήφιση των πολυνομοσχεδίων ή μνημονίων ή νομοσχεδίων λιτότητας ή όπως αλλιώς θα μπορούσε να διατυπωθεί λεκτικά η διαδικασία νομιμοποίησης της οικονομικής και κοινωνικής εξαθλίωσης ενός λαού, αισθάνομαι την έντονη ανάγκη να υποβάλλω το εξής ερώτημα: *Εξακολουθούμε άραγε να λογιζόμαστε ως άνθρωποι ή είμαστε πλέον μόνο αριθμοί;*

Διότι, εάν όλοι εμείς οι Έλληνες, δεν είμαστε τίποτε περισσότερο από στατιστικά στοιχεία στον οικονομικό πίνακα της ευρωζώνης, τότε θα πρέπει να συγχαρώ θερμά όλους αυτούς τους κρατικούς λειτουργούς που με περισσή αίσθηση καθήκοντος, αποφάσισαν την κατάργηση ειδικοτήτων και οργανικών θέσεων, με σκοπό την εξυγίανση του δημοσίου τομέα και τη συνακόλουθη οικονομική διάσωση της χώρας.

Εάν όμως θεωρούμαστε ακόμη άνθρωποι, διαπράχθηκε ένα έγκλημα κατά του ελληνικού λαού, μεγάλο μέρος του οποίου καταδικάστηκε, με συνοπτικές διαδικασίες, στην ηθική και οικονομική εξόντωση.

Το οικοδόμημα του ελληνικού δημοσίου δεν κτίστηκε σε μία νύχτα και δεν αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του ελληνικού λαού. Γιατί λοιπόν θα πρέπει ο λαός αυτός να αναλάβει εξ ολοκλήρου την ευθύνη να πληρώσει το τίμημα της κακοδιαχείρισης και της αναξιοκρατίας; Το ελληνικό δημόσιο οικοδομήθηκε σιγά σιγά από όλες τις κυβερνήσεις που πέρασαν από αυτόν τον πολύπαθο τόπο να εξυπηρετήσει κυρίως δικές τους σκοπιμότητες. Όσο υπήρχαν χρήματα ή υπήρχε η πιθανότητα εξεύρεσής τους χωρίς δεύτερη σκέψη, δημιουργούνταν θέσεις εργασίας. Τώρα που έπαψαν να υφίστανται χρήματα, με την ίδια ή ίσως και με μεγαλύτερη ευκολία, καταργούνται θέσεις εργασίας,

διότι προέχει όλων το εθνικό συμφέρον, η σωτηρία της χώρας.

Είναι δυνατόν να μιλάμε για τη σωτηρία της χώρας, όταν καταδικάζουμε σε φυσική εξόντωση τους πολίτες της; Είναι δυνατόν να ισχυριζόμαστε ότι δίνουμε αγώνα για το μέλλον των παιδιών μας, όταν δεν περιφρουρούμε τα στοιχειώδη δικαιώματά τους;

Η κατάργηση θέσεων εργασίας σε σχολεία, πανεπιστήμια και ΤΕΙ συνιστά την καταστρατήγηση ενός από τα βασικότερα δικαιώματά τους, της πρόσβασης στην εκπαίδευση. Η μόρφωση, η πνευματική καλλιέργεια δεν είναι κάτι αυτονόητο, δεν συμβαίνει τυχαία, αποτελεί τη συνισταμένη πολλών παραγόντων και πάνω απ' όλα επηρεάζει καταλυτικά όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες.

Τα ιδρύματά μας διαλύονται και εμείς ανήμποροι, παρακολουθούμε το εκάστοτε κυβερνητικό σχήμα να μας «παίζει» σαν πιόνια σε επιτραπέζιο παιχνίδι. *Πότε επιτέλους θα αντιληφθείτε ότι δεν είμαστε πιόνια; Είμαστε άνθρωποι, είμαστε εμείς που χρόνια τώρα αγωνιζόμαστε για την εκπαίδευση, για να μπορούμε να κοιτάζουμε τους Έλληνες γονείς στα μάτια χωρίς ντροπή. Γιατί μας εκβιάζετε; Γιατί αναγκάζετε να σκύψουμε το κεφάλι και να συμβιβαστούμε με το τίποτα;*

Μέσα στο χάος που επικρατεί, η μόνη δικλείδα ασφαλείας είναι η εκπαίδευση, αξιοποιήστε την, μην τη θυσιάζετε στο βωμό του λαϊκισμού και της οικονομικής μας διάσωσης. Η χώρα δε σώζεται κλείνοντας εκπαιδευτήρια. Η χώρα θα σωθεί μόνον αν εστιάσουμε σε αυτά που πραγματικά αξίζουν κι η παιδεία είναι ίσως το σημαντικότερο όλων.

*Ο κ. Δημήτριος Νίνος είναι Ομότιμος Καθηγητής και Πρώην Πρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας

του Α. Νασιόπουλου*



Το στοίχημα της Μονάδας Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ) του ΤΕΙ Αθήνας

Σήμερα η Έρευνα και η Καινοτομία είναι οι βασικότεροι πυλώνες - τα θεμέλια της σύγχρονης Οικονομίας της Γνώσης. Στον νέο αυτό τύπο οικονομίας, η ικανότητα αξιοποίησης του Ερευνητικού αποτελέσματος και της Καινοτομίας και η μετουσίωση τους σε προϊόν / υπηρεσία αναγνωρίζεται ως βασική προϋπόθεση απόκτησης διατηρήσιμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, ιδιαίτερα για τις μικρές και μεσαίες παραγωγικές μονάδες.

Η Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ) του ΤΕΙ Αθήνας, δραστηριοποιείται εστιάζοντας στη προηγούμενη θεώρηση. Η ΜΟΚΕ αποτελεί την μια από τις τρεις πράξεις των Δομών Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ) του ΤΕΙ Αθήνας στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος δια Βίου Μάθησης.

Η ΜΟΚΕ του ΤΕΙ Αθήνας εστιάζει σε δράσεις για την προώθηση και καλλιέργεια του πνεύματος της Δημιουργίας, της Κοινωνικής προσφοράς, της υγιούς Επιχειρηματικής κουλτούρας των Νέων Επιστημόνων. Με την παροχή γνώσεων στοχεύει στην ευαισθητοποίηση και των Νέων Επιστημόνων και την αύξηση της αυτοπεποίθησής τους για δημιουργική αυτοαπασχόληση, για την Καινοτομία, για τη

δημιουργική συνεργατικότητα και συλλογικότητα, για την Επιχειρηματικότητα. Η ανάπτυξη βασικών, αλλά και εξειδικευμένων επιχειρηματικών δεξιοτήτων είναι στις στοχεύσεις της. Βασική επιδίωξη είναι η διευκόλυνση του περάσματος από την παραγωγή νέων γνώσεων και ιδεών στην παραγωγή Τελικού Καινοτομικού Προϊόντος / Υπηρεσίας. Η ΜΟΚΕ φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε **Φυτώριο Ιδεών και σε δύναμη ώθησης** για εκκίνηση νέων Καινοτομικών Δραστηριοτήτων. Στοχεύει να ευαισθητοποιήσει και να εξοικειώσει τους φοιτητές με έννοιες όπως: *Τελικό Προϊόν, Καινοτομία, Παραγωγική Διαδικασία, Υγιές και Ευφυές Επιχειρείν, Ποιότητα, Πνευματική Ιδιοκτησία.*

Στις Δράσεις της ΜΟΚΕ περιλαμβάνονται:

- Οργάνωση μαθημάτων Επιχειρηματικότητας και ανοικτών Σεμιναρίων.
- Εκδηλώσεις ενημέρωσης, Ημερίδες πάνω σε θέματα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας.
- Καθοδήγηση αποφοίτων για την ανάληψη καινοτομικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.
- Δημιουργία Φυτωρίου Ιδεών. Διαγωνισμοί και Θεσμοθέτηση βραβείων Καινοτομικών Ιδεών.

*Ο κ. Αθανάσιος Νασιόπουλος είναι καθηγητής και Επιστημονικός Υπεύθυνος της ΜΟΚΕ του ΤΕΙ Αθήνας

- Επισκέψεις σε Επιχειρηματικές Μονάδες.
- Παρακολούθηση φοιτητών και αποφοίτων, οι οποίοι υπήρξαν αποδέκτες - χρήστες δράσεων της ΜΟΚΕ.

Ήδη η ΜΟΚΕ του ΤΕΙ Αθήνας έχει να επιδείξει ένα σημαντικό έργο, το οποίο έχει καλύψει όλες τις προαναφερθείσες ενότητες με σημαντική συμμετοχή Φοιτητών και Αποφοίτων του ΤΕΙ Αθήνας, Εκπαιδευτικού Προσωπικού και άλλων παραγόντων. Ένα έργο το οποίο έχει ήδη αποφέρει τους πρώτους καρπούς. Κορυφαία εκδήλωση των δράσεων υπήρξε ο επιτυχημένος διαγωνισμός Καινοτόμου Ιδέας - Προϊόν / Υπηρεσία, του ακαδημαϊκού έτους 2012-13, στον οποίο συμμετείχαν πολλές ομάδες με αξιόλογες προτάσεις. Οι περισσότερες ομάδες που συμμετείχαν στο Διαγωνισμό εντάχθηκαν ήδη σε προγράμματα κυπελίδων και mentoring της Στέγης Ελληνικής Βιομηχανίας και της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Έκτοτε το mentoring διευρύνεται και ένα σύνολο από νέες ομάδες είναι έτοιμες να ενταχθούν στα προσεχή προγράμματα των φορέων.

Ήδη έχει προκηρυχτεί ο **Δεύτερος Φοιτητικός Διαγωνισμός Καινοτόμου Ιδέας** για το τρέχον έτος και φαίνεται ήδη ότι η ανταπόκριση της Φοιτητικής Κοινότητας του Ιδρύματος, με την υποστήριξη και του Εκπαιδευτικού Προσωπικού, θα είναι ακόμα πιο πλατιά και ελπιδοφόρα. Ο νέος Διαγωνισμός, με το σύνθημα **'Ερευνώ, Καινοτομώ, Δημιουργώ'**, έχουμε τη σιγουριά ότι θα αποτελέσει μια σημαντική προσπάθεια διεύρυνσης του 'Φυτώριου Ιδεών'. Καλείται η Φοιτητική Κοινότητα να ανταποκριθεί μαζί στο κάλεσμα και το Εκπαιδευτικό Προσωπικό να ενθαρρύνει την όσο γίνεται πλατύτερη συμμετοχή στο διαγωνισμό.



Για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος έχει προγραμματιστεί **'Το Σχολείο Επιχειρηματικότητας'**. Το Σχολείο Επιχειρηματικότητας περιλαμβάνει τρεις κύκλους σεμιναρίων και θα επαναληφθεί πολλές φορές για να το παρακολουθήσει ένα ευρύ φάσμα φοιτητών από όλες τις Σχολές και τα Τμήματα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ενότητες που θα καλυφθούν:

1. Καινοτομία και Δημιουργικότητα:

Τα μυστικά των start ups.

Μέρος Α: Δημιουργία, Ανάπτυξη και Βελτιστοποίηση Ιδεών και Σύλληψη (concept) Καινοτομικών Προϊόντων - Υπηρεσιών.

Μέρος Β: Πώς να προσθέσετε Αξία στην Επιχειρηματική σας Ιδέα σε λίγα βήματα.

2. Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία:

Επιχειρηματικό Σχέδιο.

Ο Δεκάλογος ενός επιτυχημένου Επιχειρηματικού Σχεδίου. Πώς να ετοιμάσετε ένα ολοκληρωμένο Επιχειρηματικό Σχέδιο.

3. Εργαστήριο από την Ιδέα στη Επιχείρηση

Δημιούργησε τη δική σου βιώσιμη επιχείρηση.

Στα πλαίσια της συμπληρωματικής εκπαιδευτικής διαδικασίας της ΜΟΚΕ ξεκινά άμεσα ένα σύνολο Μελετών Περίπτωσης από το Εκπαιδευτικό Προσωπικό του ΤΕΙ Αθήνας και με συμμετοχή πολλών φοιτητών. Θα καλύψουν ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων και φιλοδοξούμε να αποτελέσουν ένα ουσιαστικό υλικό, που θα αναρτηθεί και στο διαδίκτυο για να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο γνώσης για κάθε ενδιαφερόμενο.

Η ΜΟΚΕ για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της έχει οργανώσει γραφείο υποστήριξης του έργου της και υποδοχής των φοιτητών.

Ο ιστότοπος της ΜΟΚΕ (www.moke.teiath.gr/moke/), σχεδιάστηκε, αναπτύσσεται και συνεχώς οργανώνεται δυναμικά. Τα περιεχόμενα του ιστότοπου είναι πλούσια και η περιήγηση του είναι φιλική προς τον χρήστη. Το υλικό δεν περιορίζονται απλά σε πληροφοριακό υλικό για την εξέλιξη του έργου, αλλά περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων και ηλεκτρονικών μαθημάτων υπό μορφή σεμιναρίων σε διαδραστικό περιβάλλον. Επίσης στον ιστότοπο χαρτογραφείται συνολικά το επιχειρηματικό περιβάλλον, η νεανική επιχειρηματικότητα σε

συνάρτηση με την τρέχουσα οικονομική και κοινωνική κατάσταση της χώρας και γενικότερα. Ειδικό τμήμα του είναι αφιερωμένο στην Καινοτομία. Η οργάνωση αυτή, διευρύνει την εκπαιδευτική διάσταση του εγχειρήματος και φιλοδοξεί να προσφέρει παράλληλα τα απαραίτητα εργαλεία και χρήσιμες συμβουλές για την αντιμετώπιση της καθημερινότητας ενός νέου επιχειρηματία, ιδιαίτερα στο ξεκίνημα μιας νέας προσπάθειας, μέσα στα πλαίσια της παρούσας συγκυρίας. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί πως στον ιστότοπο της ΜΟΚΕ μπορεί κανείς να βρει όλο το εκπαιδευτικό υλικό παλαιότερων δράσεων και προγραμμάτων σχετικών με την Καινοτομία και την Επιχειρηματικότητα. Τέλος στον ιστότοπο αναρτώνται έγκαιρα όλα τα νέα και όλες οι ανακοινώσεις για τις προγραμματιζόμενες δράσεις και εκδηλώσεις της Μονάδας Καινοτομίας..

Τελευταία το portal της Μονάδας Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του ΤΕΙ Αθήνας ενσωματώθηκε λειτουργία **‘WEB TV ΜΟΚΕ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ’**. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η εγκατάσταση της υποδομής τόσο του εξοπλισμού, όσο και των αντίστοιχων λογισμικών.

Η υπηρεσία καλύπτει εφαρμογές, όπως κάλυψη εκδηλώσεων, μαθημάτων, σεμιναρίων σε πραγματικό χρόνο (live streaming), όσο και την μετάδοση μαγνητοσκοπημένων αντίστοιχων εκδηλώσεων, ανακοινώσεων, ταινιών τεκμηρίωσης (ντοκιμαντέρ) (on demand). Διατίθεται ήδη στα γραφεία της ΜΟΚΕ εξοπλισμός σταθερού studio καθώς και εξοπλισμός αντίστοιχου φορητού για εύκολη αναμετάδοση.

Ολοκληρώνεται άμεσα η αναβάθμιση της **‘WEB TV ΜΟΚΕ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ’** με ένταξη τεχνολογιών νέφους (cloud) για κάλυψη εφαρμογών Διαδραστικής Σύγχρονης Τηλεκπαίδευσης. Ο νέος φορητός εξοπλισμός σχεδιάζεται και υλοποιείται για διάθεση και χρήση χωρίς την απαίτηση εξειδικευμένων γνώσεων. Η εφαρμογή της WEB TV είναι διαθέσιμη – γίνονται ήδη δοκιμαστικές εκπομπές - μέσα από το ανανεωμένο portal ΜΟΚΕ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ (www.moke.teiath.gr). Κατόπιν έγκρισης δύναται να ενσωματωθεί σε άλλους ιστοχώρους, οι οποίοι διαθέτουν τεχνολογία Open Social Gadget.

Η ΜΟΚΕ φιλοδοξεί η WEB TV να αποτελέσει

σημαντικό εργαλείο εκπαίδευσης και εξωστρέφειας του Ιδρύματος. Για λεπτομερέστερη ενημέρωση όλων των παραγόντων του ΤΕΙ Αθήνας σχεδιάζεται η οργάνωση κεντρικής εκδήλωσης παρουσίασης όλων των διαθέσιμων εφαρμογών.

Η ΜΟΚΕ έχει αναπτύξει ένα ευρύ φάσμα συνεργασιών με πολλούς παράγοντες που ασχολούνται με την Καινοτομία και την Νεανική Επιχειρηματικότητα. Ανταλλάσσει ιδέες και αφομοιώνει εμπειρίες άλλων για την καλύτερη προσέγγιση των στόχων της. Έχει ανοίξει μια πλατιά συζήτηση γύρω από τα θέματα της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (IP), των spin off εταιριών, των start ups, των προγραμμάτων για την υποστήριξη της Νεανικής Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας.

Ένα νέο, ίσως το σημαντικότερο στοίχημα για τη ΜΟΚΕ του ΤΕΙ Αθήνας είναι η δημιουργία ενός Πάρκου Εργαστηρίων Παροχής Υπηρεσιών και Θερμοκοιτίδων υποστήριξης Καινοτομικών Δραστηριοτήτων για νέους Επιστήμονες, οι οποίοι επιθυμούν να στραφούν στην αυτοαπασχόληση. Σε κάθε περίπτωση σήμερα, ως αντίδοτο στην κρίση που βιώνει η χώρα, η επένδυση στην Καινοτομία και η υποστήριξη της Νεανικής Επιχειρηματικότητας οφείλουν να αποκτήσουν χαρακτηριστικά κοινωνικής προσφοράς.

Συνοψίζοντας η Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας έχει διπλή στόχευση. Από τη μια να καλύψει τα κενά τα οποία αφήνουν οι εγκύκλιες σπουδές, σε θέματα τα οποία σχετίζονται με όρους όπως, Τελικό Προϊόν, Ολοκληρωμένος Σχεδιασμός, Παραγωγή, Ολική Ποιότητα, Καινοτομία, Επιχειρηματικότητα. Από την άλλη πλευρά να δημιουργήσει τη δομή και τις προϋποθέσεις υποστήριξης Καινοτόμων Πρωτοβουλιών.



του Ι. Δ. Μπουρή*



Από την δια βοής εκλογή των υποψηφίων στην ηλεκτρονική ταξινομική ψηφοφορία

Σύμφωνα με την μαρτυρία του Πλούταρχου στην Αρχαία Σπάρτη, η εκλογή των γερόντων από την Απέλλα, παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον¹. Η εκλογή των υποψηφίων γερόντων γινόταν δια βοής. Οι κριτές απομονώνονταν σε παρακείμενο οίκημα ώστε να μην μπορούν να βλέπουν, ούτε να τους βλέπουν, παρά μόνο να ακούν. Οι υποψήφιοι μετά από κλήρωση μεταξύ τους, περνούσαν σιωπηλά ένας-ένας αναλόγως τη σειρά κληρώσεως, μπροστά από την Απέλλα. Οι κριτές βαθμολογούσαν σε πινακίδες αναλόγως την ένταση της βοής χωρίς να γνωρίζουν το πρόσωπο, παρά μόνο τη σειρά εισόδου του υποψηφίου. Στο τέλος και αφού είχαν παρελάσει όλοι από τη συνέλευση οι κριτές ανακοίνωναν το αποτέλεσμα της δια βοής ψηφοφορίας. Η διαδικασία της εκλογής αυτής, δηλαδή της «αφουγκρασης του momentum των εκλεκτόρων», καταγράφεται στην ιστορία ως η πρώτη ταξινομική ψήφος.



1. Το πρότυπο (model) της ταξινομικής ψήφου

Προσφάτως, στα ακαδημαϊκά δρώμενα η ταξινομική ψηφοφορία είναι έννοια ταυτοπλατής με τον τρόπο ανάδειξης των μελών του Συμβουλίου του Α.Ε.Ι. (πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα)². Με τον τρόπο αυτό της ανάδειξης των υποψηφίων ενισχύεται η αρχή της αναλογικότητας, και καθίσταται, με τη χρήση του αλγόριθμου STV³, η καταμέτρηση περισσότερο αντικειμενική και ορθολογική.

¹ Βλ. Πλούταρχος, «Λυκούργος», εκδ Πάπυρος 1939. Όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων στην Εκκλησία του Δήμου (ΕΔ), αυτές παίρνονταν με πλειοψηφία και ανάταση του χεριού (χειροτονία). Στην Απέλλα η ψήφιση μιας πρότασης γινόταν δια βοής. Η ένταση της φωνής λοιπόν ήταν καθοριστικό στοιχείο για την ψήφιση ή μη μιας πρότασης.

² Βλ. περίπτωση β. της παραγράφου 4 του άρθρου 8 ν. 4009/2011 όπως τροποποιήθηκε με τον Νόμο 4076/2012 καθώς επίσης και Εφαρμογή του συστήματος ταξινομικής ψήφου, κατά τη διαδικασία εκλογής των καθηγητών εσωτερικών μελών του Συμβουλίου κάθε ΑΕΙ, Αριθ. Φ.122.1/309/125673/Β2 (ΦΕΚ 2436-2/11/2011)

³ Το πρότυπο αποκαλείται διεθνώς «ενιαία μεταβιβαστή ψήφος» (Single- Transferable-Vote), γνωστό και με την καθιερωμένη συντομογραφία S.T.V.

*Ο κ. Ιωάννης Δ. Μπουρής είναι καθηγητής του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας

Οι βασικές αρχές του προτύπου είναι:

1. Η καταμέτρηση των ψήφων γίνεται σε αλληπάλληλους «γύρους καταμέτρησης», και κάθε φορά εκλέγεται ένας εφόσον κατ' αρχήν επιτυγχάνει το εκλογικό μέτρο ή αποκλείεται ο υποψήφιος με τους λιγότερους ψήφους.
2. Σε κάθε γύρο καταμέτρησης εκλέγεται ή άλλως αποκλείεται ένας υποψήφιος, μέχρι να καλυφθούν όλες οι εκλόγιμες θέσεις.
3. Σε κάθε γύρο καταμέτρησης εκλέγεται αυτός που συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων, εφόσον αυτός είναι ίσος ή μεγαλύτερος του εκλογικού μέτρου. Σε αντίθετη περίπτωση «αποκλείεται» αυτός που έχει συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό ψήφων στο συγκεκριμένο γύρο. Σε περίπτωση ισοψηφούντων υποψηφίων γίνεται κλήρωση μεταξύ τους.
4. Σε περίπτωση όπου με τη διαδικασία αυτή, δεν καλυφθούν όλες οι εκλόγιμες θέσεις, αρχίζει μια αντίστροφη πορεία, και εκλέγεται σε κάθε επόμενο γύρο αυτός που είχε τελευταίος αποκλεισθεί.
5. Ο αλγόριθμος που χρησιμοποιείται λαμβάνει υπόψη και κάθε άλλη λεπτομέρεια ή πιθανότητα, όπως π.χ. τη μη εκλογή πέραν των δύο ανά σχολή κτλ.

α. Το εκλογικό μέτρο =
$$\frac{1 + \text{αριθμός εγκύρων ψηφοδελτίων}}{\text{εκλόγιμες θέσεις συν 1}}$$

β. Πλεόνασμα ψήφων = αριθμός ψήφων εκλεγέντος υποψηφίου – εκλογικό μέτρο

γ. Συντελεστής βαρύτητας ψηφοδελτίου =
$$\frac{\text{πλεόνασμα ψήφων εκλεγέντος}}{\text{συνολικός αριθμός ψήφων εκλεγέντος}}$$

- δ. Η εκλογή γίνεται από ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο.
- ε. Προϋπόθεση για τη διεξαγωγή των εκλογών είναι ο αριθμός των υποψηφίων να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των προς κάλυψη θέσεων (8 και 6 αντίστοιχα).
- στ. Ο κάθε εκλογέας ορίζει τη σειρά προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων, ξεκινώντας με τον αριθμό 1 για την πρώτη προτίμηση, το 2 για τη δεύτερη και δυνατότητα να δώσει σειρά προτίμησης μέχρι και στο σύνολο των υποψηφίων.
- η. Η καταμέτρηση των ψήφων - και σειρά προτίμησης - που έλαβε ο κάθε υποψήφιος γίνεται ενιαία και κεντρικά από την Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή και αυτό διότι:
 1. Γίνονται αλληπάλληλοι γύροι καταμέτρησης και σε κάθε γύρο εκλέγεται ένας υποψήφιος, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καλύψει το εκλογικό μέτρο, ή αποκλείεται ο υποψήφιος με τους λιγότερους ψήφους.
 2. Με συγκεκριμένο συντελεστή βαρύτητας πραγματοποιείται η μεταφορά των ψηφοδελτίων των υποψηφίων που εκλέγονται ή αποκλείονται ώστε να μεταφέρονται οι ψήφοι στους υπόλοιπους υποψηφίους με βάση την αρχή της.
- θ. Εκλέγονται το πολύ 2 υποψήφιοι από την ίδια Σχολή, υπό την προϋπόθεση ότι το πηλίκο του πλήθους των εσωτερικών μελών-καθηγητών δια του πλήθους των Σχολών είναι μικρότερο του δύο. Η προς τα άνω «φραγή» εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα.

II. Η εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Ταξινομικής Ψηφοφορίας για την ανάδειξη των μελών του Στι στο ΤΕΙ Αθήνας

I. Θέσεις - Υποψήφιοι

Εκλόγιμες Θέσεις	8
Πλήθος Υποψηφίων	17
Πλήθος Σχολών	5
Όριο 2 υποψηφίων/ Σχολή	Ε.Θ./Π.Σ.=(8/5)<2 ΝΑΙ

(δηλ. μέχρι 2 εκλόγιμοι ανά σχολή)

II. Ψηφοφόροι

Εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι	487
Ψηφίσαντες	437
Έγκυρα	434
Άκυρα	0
Λευκά	3

Κατανομή Σύνθεσης Ψηφοφόρων

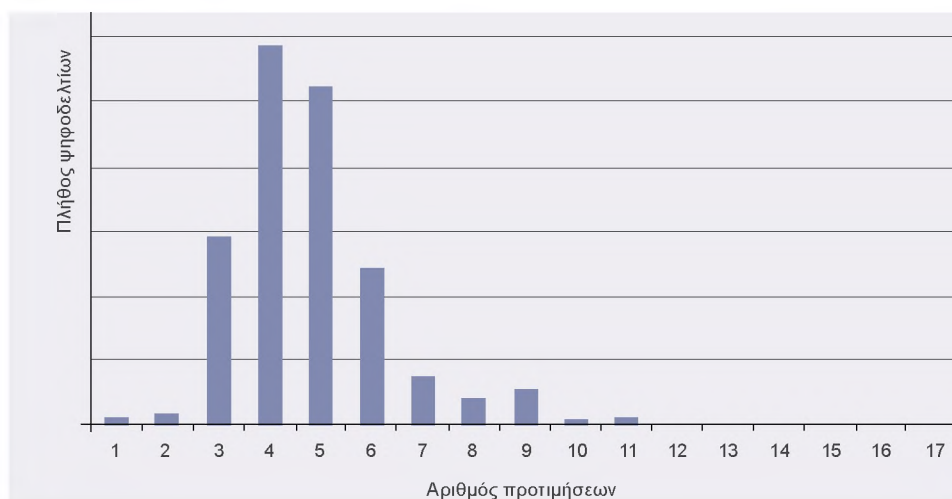


Πλήθος εκλεκτόρων

ΣΤΕΦ	146
ΣΔΟ	44
ΣΕΥΠ	158
ΣΤΕΤΡΟΔ	35
ΣΚΣ	93
ΚΕΓ&ΦΑ	11
Σύνολο	487

III. Κατανομή του αριθμού προτιμήσεων των ψηφοφόρων

Κατανομή προτιμήσεων



III. Εκλογικό Μέτρο (E.M.)

Το εκλογικό μέτρο εκφράζει τον ελάχιστο αριθμό ψήφων (1ης προτίμησης) που πρέπει να συγκεντρώσει ο υποψήφιος προκειμένου να εκλεγεί. Υπολογίζεται ως ακολούθως:

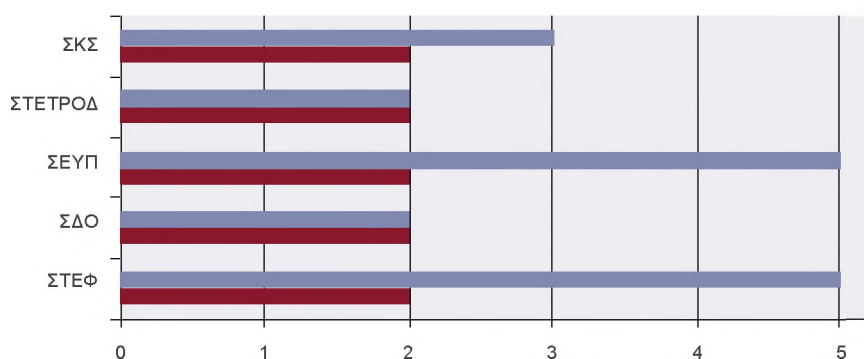
$$\text{Εκλογικό Μέτρο} = 1 + \frac{(\text{αριθμός εγκύρων ψηφοδελτίων})}{(\text{εκλόγιμες θέσεις συν } 1)}$$

$$E.M. = 1 + \frac{434}{8+1} = 49,22222 \approx 50$$

(στο πλαίσιο του αρθρ. 3 της Υ.Α με αριθ. Αριθ. Φ.122.1/309/125673/Β2/2-11-2011 [...])

«εάν προκύψει δεκαδικός αριθμός, το εκλογικό μέτρο ισούται με τον επόμενο μεγαλύτερο ακέραιο αριθμό..»)

IV. Κατανομή Υποψηφίων & Εκλεγμένων ανα Σχολή



	Υποψήφιοι	Εκλέχθηκαν
ΣΤΕΦ	5	2
ΣΔΟ	2	2
ΣΕΥΠ	5	2
ΣΤΕΤΡΟΔ	2	0
ΣΓΤΚΣ	3	2
Σύνολο	17	8

V. Ανάλυση γύρων καταμέτρησης ψήφων

Κάθε υποψήφιος θεωρείται ότι λαμβάνει τόσες ψήφους όσα είναι και τα ψηφοδέλτια στα οποία αυτός καταγράφεται ως πρώτη προτίμηση (δηλ. υπάρχει δίπλα στο όνομά του ο αριθμός 1: Επιλογή #1).

Οι υποψήφιοι κατατάσσονται σε φθίνουσα σειρά με βάση τον αριθμό των ψήφων που έλαβαν.

Πραγματοποιήθηκαν 18 γύροι καταμέτρησης.

Στο 1^ο γύρο καταμέτρησης εξελέγη ο υποψήφιος που κάλυψε το Εκλογικό Μέτρο =50.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προκύπτει ότι μόνο ένας υποψήφιος ξεπέρασε το όριο των 50 στον πρώτο γύρο καταμέτρησης.

Ο αριθμός ψήφων του εκλεγέντος υποψηφίου ανέρχεται σε 67.

Συνεπώς το

1. Πλεόνασμα ψήφων = (αριθμός ψήφων του εκλεγέντος υποψηφίου) – (εκλογικό μέτρο)

$$67 - 50 = 17$$

Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι max. (17) ψήφοι του εκλεγέντος υποψηφίου θα μεταφερθούν στους υπόλοιπους υποψηφίους που είναι στο ψηφοδέλτιο του εκλεγέντος υποψηφίου ως δεύτερη προτίμηση.

Η κατανομή στους υπόλοιπους υποψηφίους θα γίνει με βάση τον εξής συντελεστή βαρύτητας:

$$\text{Συντελεστής βαρύτητας ψηφοδελτίου} = \frac{(\text{πλεόνασμα ψήφων εκλεγέντος})}{(\text{συνολικός αριθμός ψήφων εκλεγέντος})}$$

$$\text{Συντελεστής Βαρύτητας} = \frac{17}{67} = 0,25373143$$

Ισοζύγιο μεταφερόμενων ψήφων (transferable votes)

ΑΠΟ 1 ^ο ΕΚΛΕΓΜΕΝΟ 62 @ 0,25373143= 15,73134866	ΕΙΣ μεταφορά στους υπόλοιπους υποψηφίους (με 2 ^η προτίμηση στο ψηφοδέλτιο του Εκλεγμένου)
	7@ 0,25373143=1,7761
	3@ 0,25373143=0,7612
	6@ 0,25373143=1,5224
	11@ 0,25373143=2,7910
	3@ 0,25373143=0,7612
	3@ 0,25373143=0,7612
	2@ 0,25373143=0,5075
	6@ 0,25373143=1,5224
	6@ 0,25373143=1,5224
	2@ 0,25373143=0,5075
	1@ 0,25373143=0,2537
	9@ 0,25373143=2,2836
	1@ 0,25373143=0,2537
	1@ 0,25373143=0,2537
	1@ 0,25373143=0,2537
15,73134866	15,73134866

Υποψήφιοι - πρώτος γύρος - 1γ	Πλήθος ψήφων - 1Γ (1 ^η προτίμηση)	Κατανομή πλεονάσματος	Πλήθος ψήφων - 2Γ (μετά την μεταφορά)
Βουθούνης Παναγιώτης	67 (εκλέγεται)		50
Κάβουρας Διονύσιος	43	7	1,77611
Λυκερίδου Αικατερίνη	37	0	0
Μπάκας Αθανάσιος	35	3	0,76119
Αθηναίος Σπυρίδων	30	6	1,52238
Βλασσάς Γρηγόριος	28	11	2,79103
Καρίκας Γεώργιος-Αλβέρτος	25	3	0,76119
Λύτρας Περικλής	25	2	0,50746
Παναγιάρης Γεώργιος	25	3	0,76119
Μιαούλης Γεώργιος	23	6 X 0,25373 =	1,52238
Τομάρας Πέτρος	20	6	1,52238
Καλδής Παναγιώτης	18	2	0,50746
Χατζηχρήστου Ελένη	15	1	0,25373
Σιανούδης Ιωάννης	12	9	2,28357
Σπηλιώτης Βασίλειος	11	1	0,25373
Τσίου Χρυσούλα	10	1	0,25373
Πρέσσας Χαράλαμπος	10	1	0,25373
Σύνολο		62	15,7313
«Απώλειες»		5	1,26865
Σύνολο	434	67	17
Αποτέλεσμα 1 ^{ου} γύρου			
Πλεόνασμα ψήφων σε μεταφορά	17		
Συντελεστής βαρύτητας	0,25373		
Μεταφερόμενοι ψήφοι	62 X 0,25373 =	15,7313	
«Απώλειες»	5	1,26865	
Σύνολο	67	17	

Στους επόμενους γύρους από #2 μέχρι #9 ουδείς υποψήφιος συγκεντρώνει αριθμό ψήφων μεγαλύτερο ή ίσο του εκλογικού μέτρου

Στην περίπτωση αυτή αποκλείεται ο υποψήφιος με τους λιγότερους ψήφους και οι ψήφοι του μεταφέρονται στους υπολοίπους μη εκλεγμένους υποψηφίους .

Στον 2ο γύρο καταμέτρησης δύο υποψήφιοι με τους λιγότερους ψήφους συγκέντρωσαν τον ίδιο αριθμό ψήφων.

Σύμφωνα με την παραγρ 7 του αρθρ. 3 της Υ.Α. με Αριθ. Φ.122.1/309/125673/B2 /2011 (ΦΕΚ 2436B) αποκλείστηκε με κλήρωση ο ένας από τους δύο.

Υποψήφιοι - Δεύτερος γύρος	Πλήθος ψήφων (έναρξη 2Γ)	Από μεταφορά (Πρέσσα)		Πλήθος ψήφων (λήξη 2Γ)
Βουθούνης Παναγιώτης	50			50
Κάβουρας Διονύσιος	44,77611			44,77611
Λυκερίδου Αικατερίνη	37			37
Μπάκας Αθανάσιος	35,76119			35,76119
Αθηναίος Σπυριδών	31,52238			31,52238
Βλασσάς Γρηγόριος	30,79103	4	3,25373	34,04476
Καρίκας Γεώργιος-Αλβέρτος	25,76119			25,76119
Λύτρας Περικλής	25,50746			25,50746
Παναγιάρης Γεώργιος	25,76119	5	5	30,76119
Μιαούλης Γεώργιος	24,52238			24,52238
Τομάρας Πέτρος	21,52238			21,52238
Καλδής Παναγιώτης	18,50746			18,50746
Χατζηχρήστου Ελένη	15,25373			15,25373
Σιανούδης Ιωάννης	14,28357			14,28357
Σπηλιώτης Βασίλειος	11,25373			11,25373
Τσίου Χρυσούλα	10,25373			10,25373
Πρέσσας Χαράλαμπος	10,25373			
Άθροισμα ψήφων	432,7313	9	8,25373	430,7313
«Απώλειες» ψήφων	1,26865	2	2	3,26865
Σύνολο (ψήφων & απωλειών)	434	11	10,25373	434

Αποτέλεσμα

Αποκλεισμός (με κλήρωση-ισοψηφία)	Πρέσσα
Μεταφερόμενοι ψήφοι	10,25373

Ανάλυση ψήφων Πρέσσα:

1 ψήφος: Βουθούνη--->Πρέσσα--->Βλασσά	0,25373
8 ψήφοι Πρέσσα-->Βλασσά	8
2 ψήφοι σε απώλεια	0

Σύνολο σε μεταφορά	8,25373
---------------------------	----------------

Υποψήφιοι - Τρίτος γύρος	Πλήθος ψήφων - 3Γ (έναρξη 3Γ)	Από μεταφορά (Τσίου)		Πλήθος ψήφων - 3Γ (λήξη 3Γ)
Βουθούνης Παναγιώτης	50	(εκλεγμένος από 1 γύρο)		50
Κάβουρας Διονύσιος	44,77611			44,77611
Λυκερίδου Αικατερίνη	37			37
Μπάκας Αθανάσιος	35,76119	2	1,25373	37,01492
Αθηναίος Σπυρίδων	31,52238			31,52238
Βλασσάς Γρηγόριος	34,04476			34,04476
Καρίκας Γεώργιος-Αλβέρτος	25,76119	5	5	30,76119
Λύτρας Περικλής	25,50746			25,50746
Παναγιάρης Γεώργιος	30,76119	1	1	31,76119
Μιαούλης Γεώργιος	24,52238			24,52238
Τομάρας Πέτρος	21,52238			21,52238
Καλδής Παναγιώτης	18,50746			18,50746
Χατζηχρήστου Ελένη	15,25373	1	1	16,25373
Σιανούδης Ιωάννης	14,28357			14,28357
Σπηλιώτης Βασίλειος	11,25373			11,25373
Τσίου Χρυσούλα	10,25373			
Πρέσσας Χαράλαμπος				0 (αποκλεισμένος)
Αθροισμα ψήφων	430,7313	9	8,25373	428,7313
«Απώλειες» ψήφων	3,26865	2	2	5,26865
Σύνολο (ψηφων & απωλειών)	434		10,25373	434
Αποκλεισμός (min ψηφων)	Τσίου			
Μεταφερόμενοι ψήφοι	10,25373			

Ανάλυση ψήφων Τσίου

1 ψήφος από Βουθούνη	
--->Τσίου--->Μπάκας	0,25373
1 ψήφος --->Τσίου--->Μπάκας	1
1 ψήφος Τσίου-->Παναγιάρης	1
5 ψήφοι Τσίου-->Καρίκας	5
2 ψήφοι σε απώλεια	2
1 ψήφος Τσίου-->Χατζηχρήστου	1
Σύνολο σε μεταφορά	10,25373

Μέχρι και τον 14 γύρο είχαν εκλεγεί 5 υποψήφιοι που κάλυπταν ο καθένας το Εκλογικό Μέτρο των 50 ψήφων. Υπολείπονται 3.

Στο πλαίσιο της παραγρ. 8 του αρθρ. 3 της Υ.Α. με Αριθ. Φ.122.1/309/125673/Β2/2011 [...] «... δεν εκλέγεται και αποκλείεται από τη συνέχεια της καταμέτρησης ο υποψήφιος που προέρχεται από Σχολή, για την οποία έχει ήδη καλυφθεί σε προηγούμενους γύρους ο αριθμός των δύο (2) εκλογίμων θέσεων που προβλέπεται στην περίπτωση β) της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4009/2011...», αποκλείστηκε ένας υποψήφιος.

Κατ' ακολουθία, οι υποψήφιοι που εκλέχθηκαν μετά τον 14^ο γύρο καταμέτρησης δεν συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων ίσο ή μεγαλύτερο του εκλογικού μέτρου (EM=50), αλλά είχαν τους περισσότερους ψήφους από τους

υπόλοιπους υποψηφίους του συγκεκριμένου γύρου καταμέτρησης.

Στον 18^ο γύρο καταμέτρησης είχε παραμείνει μόνο ένας υποψήφιος και μια εκλογίμη θέση.

Για να καλυφθεί εκλέχθηκε ο υποψήφιος χωρίς το όριο του Εκλογικού Μέτρου.

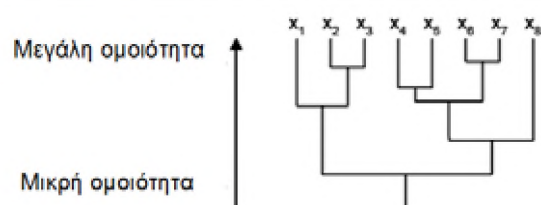
VI. Ανάλυση Εκλογικού Αποτελέσματος με την μέθοδο συστάδων (Cluster Analysis) για την ανάδειξη έξι εξωτερικών μελών Σ.Τ.⁴ από σύνολο είκοσι εννέα (29) υποψηφίων. Σύνολο Εκλεκτόρων: εννέα (9) εσωτερικά μέλη του Σ.Τ.Ι.

Συσταδοποίηση είναι η διαδικασία εκείνη κατά την οποία ένα σύνολο «εκλεκτόρων», διαχωρίζεται σε σύνολο από ομάδες (clusters) με βάση την εκλογική τους συμπεριφορά.

Η καταχώρηση των «εκλεκτόρων» σε ίδια ομάδα μεταφράζεται ως *ομοιότητα* εκλογικής συμπεριφοράς των εκλεκτόρων αυτών. Συνεπώς, η ανάλυση σε συστάδες (cluster analysis) στοχεύει στον διαχωρισμό των εκλεκτόρων με βάση την εκλογική τους συμπεριφορά σε συστάδες έτσι ώστε τα μέλη της *i*-ομάδας να παρουσιάζουν «όμοια» συμπεριφορά ενώ τα μέλη της *j*-ομάδας να παρουσιάζουν «ανόμοια» συμπεριφορά σε σχέση με τα μέλη της *i*-ομάδας.

Η «ομοιότητα» ή μη, μεταξύ των εκλεκτόρων, στη βιβλιογραφία συναντάται ως ομαδοποίηση και απεικονίζεται με το δεντρόγραμμα (dendrogram) που δείχνει τη δομή των clusters.

Δεντρόγραμμα (dendrogram) Εκλεκτόρων



Εφαρμογή

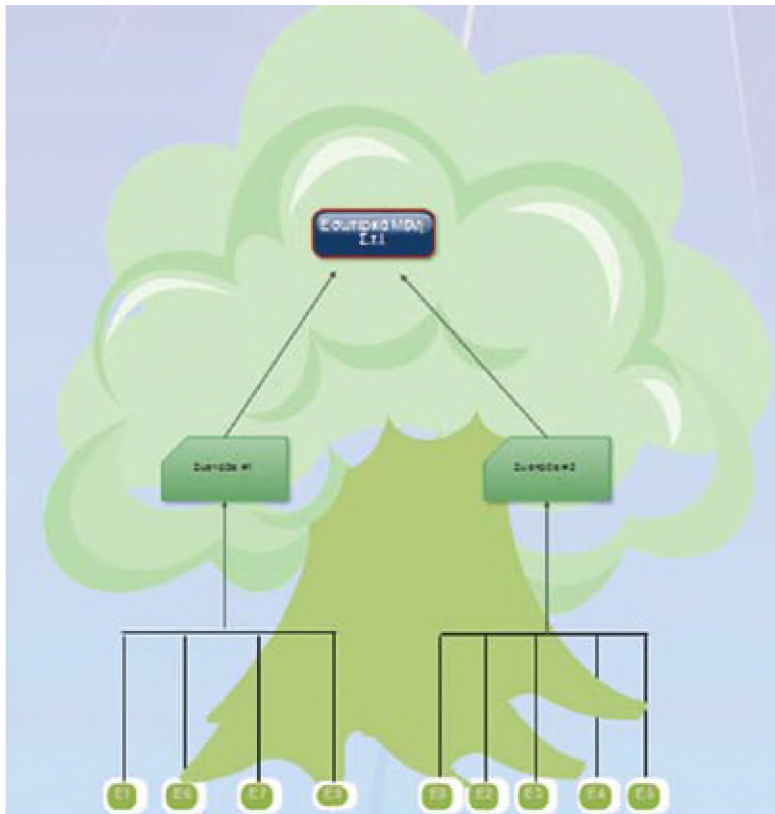
Σώμα εκλεκτόρων (NOMINAL SCALE)

- | | |
|----------------|-----------------|
| E1 = ΒΛΑΣΣΑΣ | E6 = ΠΑΝΑΓΙΑΡΗΣ |
| E2 = ΚΑΒΟΥΡΑΣ | E7 = ΤΟΜΑΡΑΣ |
| E3 = ΛΥΚΕΡΙΔΟΥ | E8 = ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ |
| E4 = ΛΥΤΡΑΣ | E9 = ΒΟΥΘΟΥΝΗΣ |
| E5 = ΜΠΑΚΑΣ | |

Ιεραρχική Ανάλυση κατά Συστάδες Προσθετική μέθοδος (Agglomerative Hierarchical Clustering)

Stage	Cluster Combined		Coefficients	Stage Cluster First Appears		Next Stage
	Cluster 1	Cluster 2		Cluster 1	Cluster 2	
1	7	9	1,000	0	0	3
2	5	8	1,000	0	0	5
3	6	7	1,000	0	1	4
4	1	6	1,000	0	3	8
5	4	5	1,000	0	2	6
6	3	4	1,000	0	5	7
7	2	3	1,000	0	6	8
8	1	2	,655	4	7	0

⁴ Η εκλογή των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου γίνεται από τα εσωτερικά μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 5 του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011 όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 παρ. 5 του Ν. 4076/2012. Ένα εκ των εξωτερικών μελών εκλέγεται ομοίως από τα εσωτερικά μέλη ως Πρόεδρος του Συμβουλίου.



Όπου: ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΗ Σ.Ι.Ι. =
 Συστάδα #1 = f (E1;E6;E7;E9)
 Συστάδα#2 = f (E3;E2;E4;E5;E8)

Στην ιστοσελίδα <http://www.teiath.gr/elections/> (αποτελέσματα Εκλογών)

ήταν αναρτημένες επί εννέα μήνες όλες οι πληροφορίες, που αφορούσαν τα εκλογικά αποτελέσματα.

του Β. Ν. Λαμπρόπουλου*



Οργάνωση σεμιναρίου Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστροφών (Disaster Plan) σε Πολιτιστικά Ιδρύματα της Ελλάδας

«Το Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστροφών (Disaster Plan) σε Πολιτιστικά Ιδρύματα της Ελλάδας», είναι ο τίτλος του τετραήμερου Σεμιναρίου που διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Ευγενίδου σε συνεργασία με την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας, το τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθηνών, την Αμερικανική Πρεσβεία και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.).

Το Σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από την **Δευτέρα 16 έως την Πέμπτη 19 Δεκεμβρίου 2013** και απευθυνόταν σε Επαγγελματίες των Πολιτιστικών Ιδρυμάτων, όπως Συντηρητές, Μουσειολόγους, Αρχαιολόγους, Βιβλιοθηκονόμους και Αρχειονόμους. Επρόκειτο για το πρώτο Σεμινάριο με το σχετικό θέμα που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα.

Στόχος του Σεμιναρίου ήταν **να ενημερώσει** τα στελέχη των Πολιτιστικών Ιδρυμάτων της Ελλάδας για τη σημασία ύπαρξης Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστροφών και να τους προσφέρει τόσο την **θεωρητική ενημέρωση** όσο και **πρακτική εξάσκηση** ώστε κάθε Ίδρυμα ή Φορέας να μπορέσει να συντάξει και να οργανώσει το δικό του σχέδιο.

Τί είναι το σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστροφών σε Πολιτιστικά Ιδρύματα;

Τα Πολιτιστικά Ιδρύματα, είναι θεματοφύλακες της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και οι κίνδυνοι που τα απειλούν είναι πολλοί και ως εκ τούτου οφείλουν να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια τόσο των συλλογών τους, όσο και των επισκεπτών και του προσωπικού τους. Οι καταστροφές μπορεί να προέλθουν από φυσικά αίτια, π.χ. πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμούς, προβληματικές κτηριακές εγκαταστάσεις, ανθρώπινη αμέλεια, ατυχήματα, αλλά και από παράνομες πράξεις, π.χ. κλοπές, βανδαλισμοί, εμπρησμοί, τρομοκρατικές ενέργειες κ.λπ.

*Ο κ. Βασίλειος Ν. Λαμπρόπουλος είναι Δρ Χημικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. - Συντηρητής Αρχαιοτήτων. Καθηγητής του τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης της Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας

Στο πλαίσιο τόσο της πρόληψης, όσο και της αντιμετώπισης των ενδεχόμενων καταστροφών, Διεθνείς Οργανισμοί (ICROM, ICOMOS, ICOM) αλλά και Πολιτιστικά Ιδρύματα της Ευρώπης, Αμερικής, Αυστραλίας κ.ά. προτείνουν την ύπαρξη ενός Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστροφών (Disaster Plan), το οποίο περιγράφει όλες τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την αποφυγή ή μείωση της εμφάνισης κινδύνων, τις ενέργειες που πρέπει να ακολουθηθούν σε περίπτωση που το καταστροφικό γεγονός δεν αποφευχθεί καθώς και τις ενέργειες διάσωσης και αποκατάστασης πληγέντων αντικειμένων, κτηρίων και περιβάλλοντος μετά την καταστροφή.

**Στο πλαίσιο της πρόληψης και
αντιμετώπισης
ενδεχόμενων καταστροφών,
προτείνεται η ύπαρξη
ενός Σχεδίου Αντιμετώπισης
Καταστροφών**

Για την επίτευξη των στόχων του σεμιναρίου κρίθηκε απαραίτητη τόσο η θεωρητική εκπαίδευση, με διαλέξεις που πραγματοποιήθηκαν στο ίδρυμα Ευγενίδου τις δυο πρώτες ημέρες, όσο και η πρακτική εξάσκηση σε θέματα διάσωσης και αποκατάστασης πολιτιστικών τεκμηρίων που πραγματοποιήθηκε τις δύο τελευταίες μέρες του σεμιναρίου στα εργαστήρια του Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας.

Τα θεωρητικά μέρη του σεμιναρίου

Την εκπαίδευση, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε επίπεδο εξάσκησης ανέλαβαν η **Helen Alten** και η **Susan Duhl**, Αμερικανίδες επιστήμονες, μέλη του American Institute for Conservation of Historic & Artistic Works (AIC), οι οποίες έχουν λάβει μέρος στη διάσωση και αποκατάσταση πολιτιστικών τεκμηρίων που υπέστησαν καταστροφές, σε όλο τον κόσμο.

Διαλέξεις των αμερικανίδων προσκεκλημένων

Στις διαλέξεις αυτές επισημάνθηκαν η αναγκαιότητα εντοπισμού των κινδύνων που απειλούν ένα πολιτιστικό ίδρυμα, οι τρόποι που πρέπει να υιοθετηθούν προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν τα αποτελέσματα διαφόρων καταστροφών, καθώς και η εφαρμογή ενός σχεδίου σε περίπτωση καταστροφής.

Ο εντοπισμός των κινδύνων που απειλούν ένα πολιτιστικό ίδρυμα προέρχεται από έναν ευρύ κατάλογο. Αναφέρθηκαν τα εξής είδη:

1. Κίνδυνοι σε Περιφερειακό επίπεδο, όπως πυρκαγιές, σεισμοί, πλημμύρες
2. Κίνδυνοι σε τοπικό επίπεδο
π.χ. συντριβή τρένου, αεροπλάνου ή φορτηγού (που μπορεί να μεταφέρει χημικά), φωτιά σε γειτονικό κτήριο, διαρροές νερού
3. Κίνδυνοι προερχόμενοι από κτηριακές εγκαταστάσεις όπως για παράδειγμα διαρροές υγρών στοιχείων από σωληνώσεις, οροφές, παράθυρα, φωτιά προερχόμενη από ηλεκτρισμό (μπαταντζέζες, κακή καλωδίωση, καφετιέρες)
4. Κατασκευαστικές εργασίες
5. Εργασίες συντήρησης
6. Πυρκαγιές από χημικές ουσίες
7. Προσβολή από βιολογικούς παράγοντες, μούχλα
8. Ατυχήματα από υπερφορτωμένα ράφια, δάπεδα και τοίχους.

Στον ευρύ κατάλογο κινδύνων συμπεριλαμβάνονται και οι ανθρωπογενείς όπως οι εμπρησμοί, οι λεηλασίες, οι βανδαλισμοί, οι κλοπές, οι ένοπλες συγκρούσεις, καθώς και τα ιατρικά επείγοντα και ατυχήματα σε ανθρώπους.

Η Ιστορία και η συχνότητα των τοπικών ή περιφερειακών καταστροφών παρέχει μια πρώτη εκτίμηση για τους κινδύνους που απειλούν το ίδρυμα.

Για το εντοπισμό των κινδύνων που απειλούν το εκάστοτε πολιτιστικό ίδρυμα, προτάθηκε **αυτοαξιολόγηση** που πρέπει να περιλαμβάνει: Την ημερομηνία αξιολόγησης, τον Εκτιμητή, τους Κινδύνους που εντοπίστηκαν να απειλούν δυνητικά το ίδρυμα, την Διακινδύνευση (ενδεχόμενο ρίσκο) που προκύπτει από τους κινδύνους, τα άτομα και τις συλλογές που διατρέχουν κίνδυνο, τις διαδικασίες και

ρυθμίσεις που πρέπει να υιοθετηθούν κ.λπ.

Κάθε σχέδιο περιλαμβάνει τα εξής στάδια: Προετοιμασία, Πρόληψη, Απόκριση, Αποκατάσταση.

Προκειμένου το ίδρυμα να ξεκινήσει την διαδικασία συγγραφής Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστροφών (Σ.Α.Κ.) και να είναι έτοιμο για τα επόμενα στάδια που θα ακολουθήσουν, προτάθηκαν τα εξής βήματα:

Χρήση Προτύπου Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστροφών

Τέτοια πρότυπα μπορεί να αναζητήσει κάποιος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.dplan.org> όπου δίδεται μια γενική κατεύθυνση δημιουργίας Σ.Α.Κ., στο Northeast Document Conservation Center (NEDCC), στο Massachusetts Board of Library Commissioners (MBLC). Για τα ελληνικά δεδομένα υπάρχει το βιβλίο της Μ. Λυρατζή «Οδηγός Εκπόνησης Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστροφών σε Βιβλιοθήκες και Μουσεία στην Ελλάδα».

Διαδικασίες στη φάση προετοιμασίας

- Συγκρότηση ομάδας για το σχεδιασμό αντιμετώπισης καταστροφών.
- Καθορισμός ατόμου ή ομάδας που θα προβεί σε Συγκρότηση καταλόγου με στοιχεία του προσωπικού.
- Συγκρότηση ομάδας για συλλογή και αξιολόγηση πληροφοριών που αφορούν το κτήριο.
- Εκτίμηση της διακινδύνευσης - ρίσκου κινδύνων, από: φυσικά αίτια /βιομηχανικά /περιβάλλοντος / κτηριακές εγκαταστάσεις και διαδικασίες που αφορούν την λειτουργία του Ιδρύματος.
- Υιοθέτηση διαδικασιών μετριάσμου των αποτελεσμάτων που ενδέχεται να προκύψουν από καταστροφές.
- Η Συγκρότηση Καταλόγων με προληπτικές ενέργειες.
- Περιγραφή και Καταγραφή των Τρόπων εκκένωσης του κτηρίου και των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθηθούν σε περιπτώσεις Έκτακτης Ανάγκης.
- Καθορισμός του Κέντρου διεύθυνσης των επιχειρήσεων και των βοηθητικών χώρων σε περίπτωση καταστροφικού συμβάντος.

- Συγκρότηση Καταλόγων με Προτεραιότητες διάσωσης αντικειμένων στους οποίους συμπεριλαμβάνονται: Ηλεκτρονικοί κατάλογοι συλλογών, Ηλεκτρονικοί κατάλογοι με υλικό διαχείρισης των λειτουργιών του ιδρύματος, Κατάλογοι Συλλογών αντικειμένων, Βιβλίων και Αρχείων /Κτηρίων, Μηχανημάτων και Εξοπλισμών.
- Πραγματοποίηση Συμφωνιών συνεργασίας, για παροχή βοήθειας, με υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και φορείς.
- Συγκρότηση Καταλόγων με τηλέφωνα επικοινωνίας του προσωπικού του ιδρύματος καθώς και Ειδικών Συνεργατών σε θέματα διάσωσης και αποκατάστασης συλλογών, εθελοντών, Δημοσίων Υπηρεσιών, Υπηρεσιών που αφορούν τις λειτουργίες του κτηρίου (ηλεκτρολόγο, υδραυλικό κ.λπ.).
- Αγορά Προμηθειών.
- Εξασφάλιση Χρηματικών πόρων.
- Εξασφάλιση επιπλέον Προσωπικού, Μηχανημάτων και Εξοπλισμού.
- Δοκιμασία του Σχεδίου.
- Επανεξέταση του Σχεδίου Ετησίως Ενημέρωση/Ανανέωση τηλεφωνικών αριθμών: του προσωπικού, των προμηθευτών, των Υπηρεσιών, Ενημέρωση και ανανέωση διαδικασιών και Εκπαίδευση Προσωπικού.

Τα σχέδια μπορεί να έχουν διαφορετική εμφάνιση: Απλή, τύπου flip chart, πιο αναλυτική - μορφή βιβλίου - ή ακόμα και μικρού σημειωματάριου τσέπης.

Ακολούθησαν διαλέξεις σχετικές με τους πιο συχνά εμφανιζόμενους κινδύνους: Φωτιά, Πλημμύρα και Σεισμό. Σε καθέναν από αυτούς αναφέρθηκαν:

- α.** Τα αίτια πρόκλησής τους που ενδέχεται να προέρχονται π.χ. από φυσικά φαινόμενα, κτηριακές εγκαταστάσεις, ανθρώπινο παράγοντα
- β.** Οι τρόποι προστασίας των ανθρώπων, των συλλογών και του κτηρίου ενώ επισημάνθηκε η αναγκαιότητα εκπαίδευσης του προσωπικού.

Ακολούθησαν διαλέξεις σχετικές με την ιεράρχηση καθηκόντων και ευθυνών που σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης θα διευκολύνει την αποτελεσματική αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των συλλογών. Ένα ακόμα θέμα που συζητήθηκε

ήταν «Η ψυχολογία σε καταστροφικό συμβάν», αφού όπως επισημάνθηκε από την ομιλήτρια κ. Susan Duhl μετά τις εμπειρίες της από τους τυφώνες Κατρίνα και Σάντυ στις Ηνωμένες Πολιτείες, υπάρχουν προβλέψιμες αντιδράσεις τόσο για τα θύματα όσο και για αυτούς που παίρνουν μέρος ως διασώστες σε μια καταστροφή. Το είδος και η έκταση της αντίδρασης θα εξαρτηθεί από διάφορους παράγοντες, όπως το είδος και η σοβαρότητα της καταστροφής, τα άτομα και τις κοινότητες που συμμετέχουν, καθώς και τη δυνατότητα ανάκαμψης. Η εξάσκηση, η συμπόνια και η υπομονή προς τα θύματα και τους συμμετέχοντες - συνεργάτες, είναι τόσο σημαντικά όσο και η διάσωση των συλλογών.

Στις διαλέξεις των Αμερικανίδων επιστημόνων επισημάνθηκε πως η ανθρώπινη ασφάλεια αποτελεί πρώτη προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των καταστροφών. Ασφαλής επιστροφή στον τόπο της καταστροφής θεωρείται επιτακτική ανάγκη και απαιτεί σχεδιασμό, προμήθειες και συνεργατικό πνεύμα, ώστε τα άτομα, τα κτήρια και τα πολιτιστικά αγαθά να είναι ασφαλή. Τέλος, περιγράφηκαν οι μέθοδοι Διάσωσης διαφόρων ειδών Συλλογών και οι μέθοδοι αποκατάστασής τους, τόσο μετά από φωτιά όσο και μετά από πλημμύρα. Διαφορετικά υλικά, αντιδρούν με διαφορετικό τρόπο στην ίδια καταστροφή. Δόθηκαν λεπτομερείς πληροφορίες για τις διαφορετικές απαιτήσεις στην σταθεροποίηση, ξήρανση (μετά τις πλημμύρες) και αποθήκευση κάθε τύπου υλικού που μπορεί να βρεθεί σε ένα πολιτιστικό ίδρυμα. Η Αποκατάσταση μετά από μια καταστροφή αποτελεί μακροχρόνια διαδικασία. Πολύ αργότερα από το καταστροφικό συμβάν, οι συλλογές που επλήγησαν, θα εξακολουθούν να υφίστανται διαδικασίες συντήρησης. Η ύπαρξη στρατηγικού σχεδιασμού σε ένα πολιτιστικό ίδρυμα, επιτρέπει την ολοκλήρωση της αποκατάστασης πληγέντων συλλογών, παράλληλα με την διατήρηση των καθημερινών λειτουργιών του.

Διαλέξεις Ελλήνων Επιστημόνων

Έλληνες επιστήμονες φώτισαν διάφορες πλευρές της ελληνικής πραγματικότητας σε σχέση με την ετοιμότητα των πολιτιστικών ιδρυμάτων σε

ενδεχόμενες καταστροφές: Περιγράφηκαν μέθοδοι μέτρησης, ελέγχου και ρύθμισης περιβαλλοντικών συνθηκών σε πολιτιστικά ιδρύματα της Ελλάδας, έγιναν αναφορές σε μεγάλα καταστροφικά συμβάντα που έπληξαν πολιτιστικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο και εξήχθησαν συμπεράσματα σε σχέση με τον σχεδιασμό για τη διαχείριση μεγάλων καταστροφών. Δεν είναι όμως, μόνον οι συλλογές που πρέπει να προστατευτούν από ενδεχόμενες καταστροφές αλλά και τα κτήρια στα οποία φιλοξενούνται. Για το λόγο αυτό περιγράφηκαν οι επιπτώσεις διαφόρων ειδών καταστροφών στα παραδοσιακά κτίρια των κτηρίων και προτάθηκαν τρόποι προστασίας αυτών. Είτε πρόκειται για φωτιά, είτε για πλημμύρα ή σεισμό η παρουσία της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας κρίνεται απαραίτητη σε διάφορες φάσεις εκτύλιξης του καταστροφικού συμβάντος. Η παρουσίαση του ρόλου του Πυροσβεστικού Σώματος στην Ελλάδα και η σχέση αυτού με την αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών έδωσε πολλά εναύσματα για ερωτήματα αλλά και συμπεράσματα στο ακροατήριο αφού η στενή συνεργασία Ιδρύματος - Πυροσβεστικής μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση καταστροφικών συμβάντων.

Στους Έλληνες ομιλητές περιλαμβάνονται:

1. **Μ. Λυρατζή**, Χημικός - Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, υπεύθυνη του Ι.Ε.Π.
2. **Β. Λαμπρόπουλος**
3. **Γ. Παναγιάρης**
4. **Α. Στεφανής**
Εκπαιδευτικοί του τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας
5. **Ε. Λέκκας**, Καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής Εφαρμοσμένης Γεωλογίας του Ε.Κ.Π.Α..
6. **Β. Βαθρακογιάννης**, καθηγητής της Πυροσβεστικής Ακαδημίας και της σχολής Π.Σ.Ε.Α. της ΕΛ.ΑΣ., επικεφαλής τμήματος έρευνας και διάσωσης στην 1^η Ε.Μ.Α.Κ..
7. **Ε. Κατσαρός**, προϊστάμενος της Δ/σης Παλλαϊκής Άμυνας - Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης του ΥΠ.ΠΟ.Τ.



Για την καλύτερη κατανόηση της ελληνικής πραγματικότητας στα πολιτιστικά ιδρύματα **παρουσιάστηκαν τρεις έρευνες:**

Η πρώτη αφορούσε στον βαθμό ετοιμότητας των σημαντικότερων πολιτιστικών ιδρυμάτων της χώρας στην πρόληψη και αντιμετώπιση ενδεχόμενων καταστροφών.

Η δεύτερη στην ανάλυση των καταγεγραμμένων συμβάντων της τελευταίας δεκαετίας σε πολιτιστικούς χώρους και η διερεύνηση των ενεργειών που πραγματοποιούνται σήμερα, προς την κατεύθυνση τόσο της πρόβλεψης καταστάσεων υψηλού κινδύνου, όσο και της προστασίας των χώρων και του περιεχομένου τους.

Η τρίτη έρευνα αφορούσε στην διαχείριση κινδύνων σε περιφερειακά πολιτιστικά ιδρύματα της Ελλάδας. Τέλος παρουσιάστηκε το Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστροφών που έχει εκπονηθεί για την βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Τις δύο επόμενες μέρες που ακολούθησαν, πραγματοποιήθηκαν προσομοιώσεις καταστροφών στα εργαστήρια του τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας. Με την καθοδήγηση των δυο Αμερικανίδων Επιστημόνων οι συμμετέχοντες ασκήθηκαν σε σενάριο πλημμύρας και ακολουθήθηκαν οι διαδικασίες που είχαν συζητηθεί, για την διάσωση, αποκατάσταση αλλά και συσκευασία βρεγμένων συλλογών. Στο τέλος της ημέρας συμμετέχοντες και διδάσκοντες συζήτησαν για την εξάσκηση που είχε πραγματοποιηθεί και εξήγαγαν συμπεράσματα σε σχέση με τα ορθά αλλά και τα λάθη που πραγματοποιήθηκαν στις τρεις προαναφερθείσες φάσεις.

Συμπεράσματα που προέκυψαν από το τετραήμερο σεμινάριο:

- Σ.Α.Κ. διαθέτουν λίγα πολιτιστικά ιδρύματα στην Ελλάδα.
- Η ύπαρξη Σ.Α.Κ. μπορεί να βοηθήσει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση ενδεχόμενων καταστροφικών συμβάντων με ελεγχόμενες επιπτώσεις σε ανθρώπους, συλλογές και κτήρια.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού των πολιτιστικών ιδρυμάτων σε θέματα αντιμετώπισης καταστροφών είναι πολυεπίπεδη, απαιτεί σχεδιασμό και πρέπει να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Προτείνεται να περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και πρακτική εξάσκηση. Σε θεωρητικό επίπεδο η εκμάθηση των τρόπων πρόληψης και η υιοθέτηση αυτών, καθώς και των τρόπων αντίδρασης στη φάση εκτύλιξης του συμβάντος μπορεί να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις σε ανθρώπους, κτήρια και συλλογές. Σε πρακτικό επίπεδο η εκμάθηση των τρόπων διάσωσης και αποκατάστασης πληγέντων αντικειμένων μπορεί να ελαχιστοποιήσει τις απώλειες.
- Η συνεργασία με την πυροσβεστική υπηρεσία είναι απαραίτητη, αφού μπορεί να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις ενδεχόμενου καταστροφικού συμβάντος στο πολιτιστικό ίδρυμα.
- Προέκυψε έντονη η αναγκαιότητα συνεργασίας μεταξύ πολιτιστικών ιδρυμάτων και φορέων για αποτελεσματική αντιμετώπιση ενδεχόμενων καταστροφών. Η συνεργασία πρέπει να πραγματοποιείται στο στάδιο της προετοιμασίας ενός ιδρύματος, αφού κατά την εκτύλιξη καταστροφής δεν υπάρχει χρόνος για συμφωνίες.
- Προέκυψε η αναγκαιότητα δημιουργίας ομάδας εκπαιδευμένων, σε καταστροφικά συμβάντα, ατόμων που να βρίσκονται σε ετοιμότητα προκειμένου να βοηθήσουν πολιτιστικά ιδρύματα που επλήγησαν από καταστροφή.

της Σ. Ασωνίτου*



Οι Μεταβιβάσιμες Δεξιότητες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Transferable Skills in Higher Education)

Ο αγγλικός όρος της λέξης «δεξιότητα» είναι η λέξη «skill» και σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) σημαίνει «την ικανότητα να εφαρμόζεις τη γνώση και να χρησιμοποιείς τεχνικές και εμπειρία (know-how) ώστε να ολοκληρώνεις τα καθήκοντά σου και να επιλύεις προβλήματα».

Στο ίδιο πλαίσιο, **οι δεξιότητες ορίζονται ως:**

- α. «γνωστικές»** και περιλαμβάνουν τη χρήση της λογικής, της διαίσθησης, και της δημιουργικής σκέψης
- β. «πρακτικές»** και περιλαμβάνουν χειρωνακτική επιδεξιότητα και χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων.

Ένας ακόμη όρος που χρησιμοποιείται ευρύτατα και πολλές φορές εκ περιτροπής με τον όρο «δεξιότητα» είναι ο όρος «**competence**» που μεταφράζεται ως: «ικανότητα, επάρκεια, αρμοδιότητα». Πάλι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, σημαίνει την «αποδεδειγμένη ικανότητα να χρησιμοποιείς τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις προσωπικές, κοινωνικές και μεθοδολογικές ικανότητές σου, στην εργασία ή σε άλλο πεδίο, ώστε να υποστηρίξεις την επαγγελματική και προσωπική σου ανάπτυξη». Η «ικανότητα-επάρκεια» περιλαμβάνει και τις έννοιες

της υπευθυνότητας, της αυτονομίας, της αξίας και της στάσης - συμπεριφοράς (Sultana, 2012). Ουσιαστικά οι γνώσεις που αποκτούμε μας βοηθούν να απαντήσουμε στο ερώτημα «Τι» (what) ενώ οι δεξιότητες μας βοηθούν να χειριστούμε το ερώτημα «Πώς» (How).

Η διεθνής βιβλιογραφία περιλαμβάνει πολλές και διαφορετικές δεξιότητες που μπορούν και πρέπει να διδάσκονται στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Κάποιες από αυτές είναι:

- Ικανότητα να εργαζόμαστε σε περιβάλλον πίεσης
- Ικανότητα να προγραμματίζουμε και να σκεφτόμαστε στρατηγικά
- Ικανότητα για επικοινωνία και διάδραση με τους άλλους,
- Καλές δεξιότητες γραπτής, προφορικής και ακουστικής επικοινωνίας
- Δεξιότητες τεχνολογίας πληροφορίας και επικοινωνίας
- Δημιουργικότητα και αυτοπεποίθηση
- Διαχείριση του εαυτού μου και διαχείριση του χρόνου μου
- Διάθεση για περαιτέρω μάθηση
- Διάθεση για αποδοχή ευθυνών

*Η κ. Σοφία Ασωνίτου είναι Καθηγήτρια Εφαρμογών στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας

- Επαγγελματισμός
- Αξιοπιστία
- Ικανότητα να αντιμετωπίζουμε την αβεβαιότητα

Η αναγκαιότητα ανάπτυξης των δεξιοτήτων εμφανίστηκε λόγω των αλλαγών στις εργασιακές συνθήκες κάτω από το βάρος της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογικής ανάπτυξης. Νέες ανάγκες έχουν αναδυθεί για γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Στον τομέα της οικονομίας, της διοίκησης των επιχειρήσεων αλλά και του μάρκετινγκ, της πληροφορικής, των μεταφορών, τα στελέχη των επιχειρήσεων όπως και όλοι οι εργαζόμενοι, απαιτείται να διαθέτουν όχι μόνο τις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις για να ανταποκριθούν και να υποστηρίξουν την επιβίωση της επιχείρησης στην οποία εργάζονται αλλά να συνεισφέρουν με τον επαγγελματισμό τους και την ολοκληρωμένη τους προσωπικότητα. Οι επιχειρήσεις από την πλευρά τους δεν έχουν πια την πολυτέλεια όπως στο παρελθόν, να προσφέρουν ένα διάστημα «μετάβασης» του νεοεισερχόμενου για προσαρμογή και σταδιακή εκπαίδευση κατά την διάρκεια της εργασίας (on the job training). Απαιτείται ο νέος εργαζόμενος να έχει την ικανότητα και τις γνώσεις να προσφέρει άμεσα στην επιχείρηση.

Η παγκόσμια οικονομία έχει πλέον χαρακτηριστεί ως η «οικονομία της γνώσης» και η ανάπτυξη της «εργασίας της γνώσης - knowledge work» και της απασχόλησης των υψηλών δεξιοτήτων είναι πλέον γεγονός (Guile, 2002). Ενώ στο παρελθόν οι απόφοιτοι (π.χ. της διοίκησης επιχειρήσεων, της πληροφορικής, κλπ) προσλαμβάνονταν ως πολλά υποσχόμενοι «τεχνοκράτες», τώρα ζητείται από αυτούς να γίνουν οι «επαγγελματίες της γνώσης», οι συμμετέχοντες και οι άμεσα συνεισφέροντες στην ομάδα των διοικούντων την επιχείρηση. Η βιομηχανία, οι υπηρεσίες και γενικά οι επιχειρήσεις κινούνται σε ένα διαφορετικό επίπεδο ισορροπίας με κατεύθυνση από τις χαμηλές δεξιότητες προς τις υψηλές δεξιότητες (Lloyd and Payne, 2002). Είναι προφανές ότι για να ανταποκριθούν οι απόφοιτοι στις νέες απαιτήσεις, θα πρέπει να λάβουν και μια διευρυμένη εκπαίδευση.

Το ερώτημα που αναδύεται είναι: «Πόσο καλά έχουν εκπαιδευτεί οι απόφοιτοι από την Ανώτατη

Εκπαίδευση ώστε να είναι έτοιμοι για να εισέλθουν αποτελεσματικά στην αγορά εργασίας;». Είναι προφανές ότι όσο περισσότερα γνωρίζουμε για το τι ζητάνε οι επιχειρήσεις, τόσο καλύτερα θα «εξοπλίσουμε» τους αποφοίτους μας από πλευράς γνώσεων και δεξιοτήτων. Για την παρούσα ανάλυση θα χρησιμοποιήσουμε δύο έρευνες. Η μία διεξήχθη στην Ελλάδα από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και αφορούσε την τριετία 2005-2007. Και η δεύτερη είναι μια έρευνα από τους Andrews and Higson (2008) και αφορούσε 4 ευρωπαϊκές χώρες, την Αγγλία, την Αυστρία, τη Σλοβενία και τη Ρουμανία. Η πρώτη έρευνα ήταν ποσοτική και η μέθοδος συλλογής στοιχείων έγινε με χρήση ειδικού ερωτηματολογίου και η δεύτερη ήταν ποιοτική μέσω συνεντεύξεων με τους εργοδότες και τους αποφοίτους και νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.

Ελληνική Έρευνα

I. Ανάγκες σε δεξιότητες και γνώσεις

Οι ελληνικές επιχειρήσεις έδωσαν την κατάταξη που ακολουθεί για τις γνώσεις και ικανότητες που ζητάνε από τα στελέχη τους:

- Καλές βασικές γνώσεις του αντικειμένου τους
- Ικανότητα ανανέωσης των γνώσεών τους για να ανταποκρίνονται στις αλλαγές που συντελούνται στην τεχνολογία και στην οργάνωση της παραγωγής
- Ικανότητες επικοινωνίας, ομαδικής εργασίας, λήψης αποφάσεων και επιχειρηματικότητας
- Ικανότητες χρήσης και αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών
- Χειρισμό ξένων γλωσσών
- Ικανότητα ηγεσίας - διοίκησης
- Προσαρμοστικότητα και άλλες δεξιότητες

II. Κάλυψη αναγκών επιχειρήσεων από το εκπαιδευτικό σύστημα

Οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν εξοπλίζει επαρκώς τα νέα στελέχη με τις ικανότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται στη σύγχρονη κοινωνία. Και αυτό αποδεικνύεται από τα αποτελέσματα της έρευνας. Σε μια βαθμολογία από το 1 που ήταν το ελάχιστο έως το 5 που ήταν το

μέγιστο, η βαθμολογία των εργοδοτών ήταν από 1,7 έως 2,6, δηλαδή εξαιρετικά χαμηλή. Τα αποτελέσματα αυτά δεν θα πρέπει να μας εκπλήσσουν ιδιαίτερα τουλάχιστον όσον αφορά στις «δεξιότητες και ικανότητες» των αποφοίτων π.χ. ικανότητες επικοινωνίας, λήψης αποφάσεων, ομαδικότητας, επιχειρηματικότητας, κλπ. Ο λόγος είναι ότι παρά την επιταγή του νόμου η διδασκαλία των δεξιοτήτων ως μέρος των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ελάχιστα και αποσπασματικά εφαρμόζεται. Επομένως δεν μπορούμε και να αναμένουμε να τις κατέχουν οι απόφοιτοί μας.

Συγκριτική έρευνα 4 Ευρωπαϊκών Χωρών

Το ερώτημα της έρευνας ήταν: «Ποιες δεξιότητες και ικανότητες αναζητούν οι εργοδότες από τους αποφοίτους της Διοίκησης Επιχειρήσεων και εάν τα προγράμματα σπουδών της Ανώτατης Εκπαίδευσης καλύπτουν τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας».

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας **τρία βασικά στοιχεία βοηθούν στην απασχολησιμότητα των αποφοίτων:**

I. Καλές γνώσεις του επιστημονικού αντικειμένου

Σε όλη την έρευνα αποδείχτηκε η ανάγκη για τους αποφοίτους να είναι ικανοί να εφαρμόσουν θεωρητικές έννοιες σε καταστάσεις «πραγματικής ζωής».

II. Διαπροσωπικές Ικανότητες και Δεξιότητες

Τι είπαν οι εργοδότες:

«Είναι σημαντικό οι απόφοιτοι να μπορούν να σκέφτονται μη συμβατικά «out of the box»... Έχοντας στην κατοχή τους ένα πτυχίο σημαίνει ότι μπορούν να επιχειρηματολογήσουν...» (Ηνωμένο Βασίλειο)

«Η ειδικότητα δεν έχει τόση σημασία, είναι οι άλλες δεξιότητες που μαθαίνει κανείς στο πανεπιστήμιο που είναι σημαντικές. Οι αναλυτικές δεξιότητες και οι ικανότητες να λύνεις προβλήματα της καθημερινής ζωής των επιχειρήσεων...» (Ρουμανία)

«Προτιμούμε απόφοιτους τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης διότι είναι ικανοί να κατανοήσουν και να αναλύσουν σύνθετα γεγονότα...» (Σλοβενία)

«Το περιεχόμενο της επιχείρησής μου απαιτεί γνώσεις από πολλές ειδικότητες όπως μάρκετινγκ, οικονομικά, στρατηγική κλπ...» (Σλοβενία)

«Περιμένουμε από τους αποφοίτους να έχουν το «επιχειρηματικό δαιμόνιο», να είναι προσγειωμένοι στην πραγματικότητα και να εφαρμόζουν τις γνώσεις που κέρδισαν στο πανεπιστήμιο...» (Η.Β.)

«Η ικανότητα να κάνουν παρουσιάσεις είναι τόσο σημαντική όσο και η επικοινωνία...» (Αυστρία)

«Είναι σημαντικό οι απόφοιτοι να μπορούν να εργαστούν ως μέλη μιας ομάδας...» (Αυστρία)

«Για την πρόσληψη, εκτός των άλλων, αναζητούμε αποδείξεις ότι εργάστηκαν ως μέλη μιας ομάδας στο πανεπιστήμιο...» (Η.Β.)

III. Εργασιακή εμπειρία και μάθηση μέσω της εργασίας

Πρακτική άσκηση και άλλες μορφές βιωματικής μάθησης αποδείχτηκαν εξίσου σημαντικές για τους εργοδότες.

Συμπεράσματα

- Λόγω της αυξανόμενης κινητικότητας των αποφοίτων στην Ευρώπη οι εργοδότες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν μέσα από μια τεράστια δεξαμενή υψηλών προδιαγραφών αποφοίτων και η κλίμακα ανταγωνιστικότητας μέσα στην τρέχουσα αγορά εργασίας έχει φτάσει σε υψηλότερα επίπεδα.
- Παρά τις κοινωνικό-οικονομικές διαφορές των χωρών που πήραν μέρος στην έρευνα τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά παρόμοια.
- Απαιτείται ένας συνδυασμός υψηλών γνώσεων ειδικότητας μαζί με βασικές διαπροσωπικές, επικοινωνιακές ικανότητες, και υψηλό επίπεδο κριτικής ικανότητας και αναλυτικών δεξιοτήτων
- Αυτό σημαίνει ότι οι απόφοιτοι οφείλουν με την αποφοίτησή τους να είναι «έτοιμοι» για την αγορά εργασίας, εξοπλισμένοι με απαραίτητες τεχνικές και διαπροσωπικές ικανότητες και ικανοί να εργάζονται με την λιγότερη δυνατή επιτήρηση.
- Η πλειονότητα των αποφοίτων δήλωσαν για τους εαυτούς τους επαρκείς σε θέματα γνώσεων ειδικότητας, ένιωθαν ανεπαρκείς όμως σε θέματα διαπροσωπικών ικανοτήτων.

➤ Όταν τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα καταφέρουν να προσφέρουν το συνδυασμό των τεχνικών και των διαπροσωπικών δεξιοτήτων και γνώσεων, η συνολική ποιότητα της εκπαίδευσης θα έχει ανέβει και θα αποδίδει στην κοινωνία άτομα με πιο ολοκληρωμένες προσωπικότητες.

Γιατί αλλάζουν διαχρονικά οι τάσεις για τις απαιτούμενες δεξιότητες των αποφοίτων;

Αναρωπιέται κανείς για ποιους λόγους να αλλάζουν με το πέρασμα του χρόνου και οι απαιτήσεις από τους αποφοίτους των Ανωτάτων Ιδρυμάτων. Οι απαντήσεις όπως αναλύθηκε παραπάνω αφορούν στην γενικότερη ανάπτυξη και πρόοδο του ανθρώπου σε τομείς όπως η τεχνολογική πρόοδος, οι οργανωσιακές αλλαγές και οι νέες τάσεις μέσα στις επιχειρήσεις, η παγκοσμιοποίηση και το διεθνές εμπόριο. Σε αυτές θα ήθελα να προσθέσω και την γενικότερη ευαισθητοποίηση και αναγνώριση από τον σύγχρονο άνθρωπο της σπουδαιότητας του ρόλου της «συναισθηματικής νοημοσύνης», ιδιαίτερα στο χώρο της εργασίας του.

Το ερώτημα στο οποίο ζητείται να «στοχασθούμε» είναι κατά πόσον εμείς ως Έλληνες εκπαιδευτικοί έχουμε συνειδητοποιήσει την επιτακτική ανάγκη διδασκαλίας των δεξιοτήτων και ικανοτήτων (soft skills and competences) για την πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων επιστημόνων και τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της χώρας μας.

Βιβλιογραφία

- Andrews, J., Higson, H. (2008) Graduate Employability, "Soft skills" versus "Hard" Business Knowledge: A European Study, Higher Education in Europe, 33 (4), 411-422
- Guile, D. (2002) Skill and Work Experience in the European Knowledge Economy, Journal of Education and Work, 15 (3), 251-276
- Lloyd, C., Payne, J. (2002) Developing a Political Economy of Skill, Journal of Education and Work, 15 (4), 365-390
- Sultana, R. (2012) Learning career management skills in Europe: a critical review, Journal of Education and Work, 25 (2), 225-248

